

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájá Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 3 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

Kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 293. szám.

Kedd, dec. 22

A bankkérdés.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, december 21.

A tegnapi nappal a bankkérdés eljutott oda, amikor el kell dönteni, hogy továbbra is főtartassék-e a bank közössége, vagy pedig az önálló bank létesíttessék. Az osztrák-magyar bank főtanácsa ugyanis tegnapi ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy mindkét kormányhoz benyújtja a szabadság meghosszabbítására vonatkozó kérvényt s ezzel most már dönteni kell a bankügyben.

Eddig lehetett a döntést huzni, hasznot, de most már elkerülni nem lehet s így elkövetkeztünk a politikai helyzet kritikus pontjához, amelynek január közepéig tisztázódnia kell.

Hogy mi lesz a megoldás, e percben még teljesen homályos. Most még csak a küzdelem folyik, amelynek a kimeneteléről bizonyosat senki sem tud mondani, bár az eddigi jelek szerint a bankközösség valószínűleg megmarad továbbra is s esetleg valamely formulával lesz körülkerítve.

A függetlenségi párt egyik alelnöke s a bankbizottság elnöke Batthyány Tivadar gróf azt a határozott kijelentést tette, hogy a függetlenségi párt nem kapható arra, hogy lemondjon az önálló bankról.

Valószínű azonban, hogy ez csak Batthyánynak s néhány társának a fel fogása, mert viszont vannak a függetlenségi pártban olyanok, akik azt mondják, hogy föltétlenül a nemzeti bank mellé állni és azt megalkotni nem lehet akkor, ha az akadályok és kedvezőtlen eshetőségek az ország gazdasági életének erős megrázkódtatását jelentenék.

Gazdasági szempontból bizony minden arra vall, hogy az ország érdeke, hogy ma még a bankközösséget főtartsuk s ezért keresnek is minden oldalon valamely közép utat, amely helyesen, baj nélkül megoldaná a kérdést. Hir szerint most olyan irányban folyik a munka, hogy a bankközösség főtartatnék ugyan, de úgy, hogy egyrészt kielégítené a magyar nemzeti önállóság követelményeit, másrészt, hogy ezzel az ország gazdasági függetlenségének támogatása és megerősítése célozhatnék.

A megoldásról szóló ez a hír ugyan sűrű dodonai körbe van burkolva, amelyből nem lehet kihámozni a lényegét, de mindenesetre az ország nyugodt továbbfejlődésére kívánatos volna, hogy ez a nagyon homályos megoldás is meglegyen.

A karácsony és újév örömei.

december 22.

Megindultak az örvedes várakozások, melyek az ártatlan lelkű és szívű gyermekek millióit eltöltik, nappal élnek csevegésük tárgyát, éjjel át tündérműveiket képezik. A szülők, testvérek, unokák egymás iránt barátsággal és szeretettel eltelteknek főgondját az képezi, miképpen oszszanak örömet, hogy ezért ugyanezek örömet és hálát vegyenek.

Jusson eszünkbe, hogy ilyenkor, mikor mi kiknek hajlékába az öröm és meglepedés bevilágít, mikor mi ajándékokat osztogatunk saját vérbeliünknek, vagy azoknak, kikkel a sors közelebb összehozott, embertársaink ezrei nemcsak az örömetek előidező, vagy fokozó adományokhoz nem jutnak, hanem a legelemibb életszükségleteknek is híján vannak. Mielőtt még a szent karácsony örömeit beköszöntené, gondoljunk arra, mi szívünket, lelkünket a legnagyobb meglepedéssel képes eltölteni és legalkalmasabb arra, hogy Isten iránt való hálánkat azért a sok jóért, amelyben bennünket részesített, csekély részben lerövjük.

Szent vallásunk alapja a szeretet. Ez nyilvánul meg minden cselekedetünkben, amikor ez igazgat és vezet bennünket, akkor szert teszünk a legbecesebb égi jutalomra, mert embertársunkkal jót tenni, a szükölködön segíteni, ennél nagyobb öröm emberfiának nem adatott.

Jelen alkalommal nem a fölőleghől akarunk kérni, habár ilyen is akad mindenkinél, kire a sors a szükölködés keserűségét és sanyarúságát nem mérte, hanem a kényelemre és takarékosagra is appellálunk. Egy kis kalács, néhány dió, alma, néhány fillér kikerül még sok szegény embernél is, van is mindenkinek olyan ismerőse, kit ilyenekben részesíthet.

De a kényelem és takarékoság még ezen morzsáknál is többet szolgáltathat.

Itt van az újévi felköszöntés. Mindegyikünk százával írja a névjegyére jókívánságait. Borítékba teszi, megcímezi, 2—6, vagy 10 filléres bélyeggel küldi el a postával. Sok a rokon, jóbarát, ismerős, fölőbbvaló, nagy ur, vagy befolyással bíró.

Ezek bármelyikéről megfélekedni nem illő, meg esetleg kárral járható dolog. Sokfelé és sokakra kell gondolni.

Általánosítsuk tehát azt a részben nálunk is gyakorolt, a műveltebb nyugaton már több, mint egy emberöltőn át nagyon elterjedt majdnem közzokást, hogy magunkat az újévi felköszöntők szétküldésétől pénzadománnyal megváltsuk. Lehet ez kiszámítva annyi, mint amennyibe a névjegy, boríték, postabélyeg kerül; lehet kevesebb, de valamivel több is annál jobb, mindenesetben még a munkát is megtakarítottuk. A jótékony célu intézetek és egyetek egész sora létezik városunkban, amelyeknek ezen adományokat juttathatjuk. A helyben megjelenő lapok nevüket és tett adományainkat oly célból szívesen teszik közzé, hogy mindenki, ki erre igényt tarthat, azt elvárhatja, tekintse magát általunk felköszöntöttnek. Az adományokat a helybeli lapok szerkesztőségei és éppen egy a polgármesteri hivatal is elfogadják és készségesen rendeltetési helyekre szolgáltatják.

Van városunkban 4 jótékony nőegylet, árvaház, szegények háza, iskolás gyermekeket támogató egylet és ki tudja hány esztaltársaság, amelyek a táplálkozás és szórakozás közepette sem feledkeznek meg a szükölködőkről. Tessék

A „TORONTÁL” tárcája.

Az elátkozottak.

Két tanyaház állott közel egymás mellett egy dombon, alacsony élő sövényekkel körülvéve, almafák által beárnyékolva. A Botellerie volt az egyik, mosolygó külsővel, magas galambduccal, új tetőzettel, messziről hirdette, hogy jelenlegi tulajdonosa, Bérot gazda rendben tartja a szénáját. Mig a másik, melynek sáros udvarát alacsony szürkés fal fogta körül, Clos (zárt udvarház) nevet viselt. A külsője ép oly komor volt, mint amilyen tragikus és megrendítő a tulajdonosainak, a Marchoisoknak története.

Hogy kezdődik ez a történet, arról senki sem tudott semmit a szomszédos faluban. Lopás, gyilkosság, szerelmi szenvedély, ezeknek az erős szakos és titokzatos drámáknak valamelyike volt-e, minőket oly gyakran rejtegetnek a régi paraszteszaládok? Talán csak természetes hajlam és megrögzött hagyomány volt az egész.

Mindenesetre áll azonban, hogy a Marchois, a Clos tulajdonosai öt vagy hat nemzedék óta apáról fiúra felakasztották magukat. És pedig a legegyszerűbb módon a világon, minden zavardás és teketória nélkül. Mikor az órájuk eljött, felkötötték magukat ugyanarra a fára, mint az

elődeik, egy kis törpe, görcsös tölgyre, melynek vízszintesen elnyúló egyik ága egyenesen erre a célra teremtett szögnek látszott.

Különösen a két utóbbi akasztás keltett nagy szenzációt. Marchois Lajos, fájának szokásához híven, bevárta a negyvenedik évét. De Marchois Victorin, az idősebb fiu, elhamarkodottabban járt el. Harmincas éveinek közepén egy este, mikor a gőzgép javában végezte a buza cseplését, nem mutatkozott a vacsoránál s anélkül, hogy bucsut vett volna ettől az árnyékvilágtól, szép holdvilágos este ment himbálózni a fáján.

A Clos-tanyán nem maradt többé más, mint a „Marchoise”, az erős, dolgos asszony, ki férfiasan viselte a rázudult csapásokat s ki serényen, tisztán és jól konzerválva vígan kormányozta végzetes tanyáját kisebb fiával, Zéphirinél. Ez a széles vállu, piros-pozsgás arcú dolgos, élénken szeretező, fukar természetű legény mindig józannak látszott s nagyon közönyösnek mutatkozott elődeinek akasztási mániája iránt.

A saját kezével vágta le a bályját a csépléskor, ő fektette koporsóba. A köznép képzelődésében valamely természeti törvény annál kényszerítőbb hatást gyakorol az illetőkre, minél titokzatosabb s így aztán az egész falu biztos volt benne, hogy annak idején ő is fel fogja magát akasztani.

Zéphirint általában már előre „az akasztott fiu”-nak nevezték, miként az anyját „akasztott anyá”-nak és a tanyát az „akasztottak tanyájá”-nak. Ha ment valahová Zéphirin, a gyerkőcök utána kiabáltak:

Osztozkodjunk a kö-elel,

Szerencsénk lesz ám szertelen!

És ha lakodalom volt a faluban, a templom és a faluháza után, amint a násznép kurjongatva zeneszóval elvonult, az új pár egy kis szerencselozó költvéget szokott kérni a boldogtalan fiutól. Ha pedig észrevették, hogy Zéphirin a földken járva a végzetes tölgyre mellett halad el, minden oldalról figyelmeztetve kiáltották feléje:

— Hé, akasztott fiu, mit keressz ott? Hiszen jól tudod, hogy az nem jó neked!

Vasárnaponként a köeszmában a nyers éleek és gonosz célzások közepette hasztalan próbált meg a sarkára állani, avagy tréfára fordítani a dolgot.

— Szerencsére nekem helyén van a szívem, eszem, engemet hiába ugratnak. Mondom nektek, hogy minden Marchois létemre, engemet ugyan nem fogtok lögni látni.

Az ilyen szavakra rendszeren óriási kacaj tört fel a füstös ivóban. Kiáltottak, gonyolódtak, tréfás nótákra gyújtottak, verték a kávéskanalakkal a csészéket. S e pokoli zajban egyik-másik aggastyán felállott, odament Zéphirinhez s jó-

Nagy karácsonyi ocassio-vásár.

Nagy karácsonyi ocassio-vásár.

PETRY JAKAB NAGYBECSKEREK

Az idény előrehaladottsága miatt dusan felszerelt raktáramat

női, férfi és gyermekruha, valamint mindennemű szörmeáru-különlegességeket

mesésen olcsó, leszállított árak mellett

adok el, miért is mindenkinek jól felfogott érdekében ajánlom, hogy szükségletét nálam szerezze be.

KITUNÓ MÉRTEK UTÁNI SZABÓSÁG.

895—x.36

NAGY RAKTÁR FÉRFI ÉS FIU KALAPOKBAN.

ezebből válogatni, egynek vagy többnek beszélgáltatni ezen összeget, amelylyel mi magunkat a sok kártyairás és szétküldés fáradságától és költségeitől megváltjuk, amelyhez képest mindenki jó emberének, minden emberbarátnak és összes embertársainak örömet karácsonyi ünnepet, boldog újévet kíván, úgy mint ezt szívből teszi.

Menczer Lipót.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkás-gimnázium) december havi előadásai a következők:

Dec. 23: 8-tól 9-ig fizika; 9-től 10-ig történelem.

Dec. 23-án: Karácsonyfa-ünnepély az árvaházban délután 3 órakor.

Dec. 26-án: Az árvaház kápolnájának felszentelése délelőtt fél 11 órakor.

1909. jan. 18. Közig. bizottság ülése.

— **Szerbek ünnepe.** Görög keleti vallású szerbjeink ma ünnepelték meg Boldogasszony fogantatását, mely alkalommal d. e. 10 órakor szokás szerint mindkét gör. kel. templomban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyeken a hívek nagy számmal vettek részt.

— **Államsegély.** A földművelésügyi miniszter a gyertyámsói tejszövetkezetnek berendezéseinek részbeni fedezése címén egyszer s mindenkorra 600 korona államsegélyt engedélyezett.

— **A villammű bizottság ülése.** Nagybecskerek város villammű bizottsága ma délután fél 5 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, a melyről lapunk holnapi számában közlünk részleteket.

— **A kir. tanfelügyelő az állami iskolában.** Torontálvármegye új kir. tanfelügyelője, Grézló János tegnap és ma hivatalos látogatást tett a nagybecskereki központi állami iskolában. A kir. tanfelügyelő bejárta az iskola körzetéhez tartozó összes osztályokat, megfigyelte a tanítás menetét és a gyermekekhez intézett kérdései által közvetlen meggyőződést szerzett azok előmeneteléről. A látogatás befejeztével ma délelőtt értekezletre gyűltek össze a tantestület tagjai Grézló tanfelügyelő elnöklése mellett. Ezen értekezleten mindvégig ünnepies és lelkes hangulat uralkodott, melyet az ott elhangzott beszédek, de kiváltképpen

a kir. tanfelügyelő szívélyes és mindenkit megnyerő egyénisége idézett fel. Ba a d e n Károly, az intézet érdeműs igazgatója lelkes szavakban üdvözölte Grézló tanfelügyelőt és abbéli örömteljes reményének adott kifejezést, hogy a sok személyváltozás után Grézló János itt működése állandó maradjon, ami, tekintve a kir. tanfelügyelőnek, mint országos hírnevű tanférfi kiváló egyéniségét, csak áldáshozó lesz a vármegye tanügyére. Beszéde végén felelmi, hogy a mai értekezlet a legméltóbb alkalom a tantestület és gondnokság új értekezleti tervének felvételére. Kéri a kir. tanfelügyelőt, hogy bölcs tapasztalatával támogassa a tantestületet nehéz hivatásában. Grézló János kir. tanfelügyelő válaszában kijelenti, hogy régi vágya teljesült azáltal, hogy a tanügyi kormány bizalma őt Torontálvármegye tanügyeinek élére állította, mert ez a vármegye némiképp szűkebb hazája, mivel itt töltötte életének nagy részét. Biztosítja a tanítókat, hogy mindenkor az igazságosság és méltányosság lesznek itt működésének legfőbb vezérelvei s ennek folytán a tanítóknak minden méltányolható aspirációját lelkesen fogja támogatni. Ezután a tanfelügyelő előadta a látogatás alkalmával tett tapasztalatait, társítva mély tudásra és tapasztalatra valló irányelvekkel, majd legteljesebb elismerését és meglepedését fejezte ki a tantestületnek. Az egybegyűlt tanítók az értekezlet végével zajos ovációkban részesítették az új kir. tanfelügyelőt, azzal a meggyőződéssel, hogy benne a vármegye tanügye nagy tudású és lelkes vezetőt, a tanítóknak pedig bölcs és tapintatos főnököt nyert.

— **Az árvaházról.** Az árvaházi bizottság tegnap délután Franz J. L. elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Anna János, Balázi József, dr. Brájler Lajos, Haidegger Ödön, Magyary Pál, Opolzer Lajos, Weiterschan Jakab, Wégling István bizottsági tagok és Szegfü Sándor bizottsági jegyző. Elnök jelenti, hogy a karácsonyfa-ünnepély költségeire 237 korona gyűlt össze, mely összegből az árváknak cipőt és ruhát csináltatott. A karácsonyfa-ünnepély szerdán délután 3 órakor lesz. Elnök jelenti továbbá, hogy a kápolna teljesen elkészült, úgy, hogy az már felszentelhető. A megyés püspök megbízásából a felszentelést Magyary Pál pápai kamarás karácsony másodnapján délelőtt fél 11 órakor fogja végezni s ugyanakkor mondja az első misét Balázi József kegyesrendi áldozópap, főgimn. igazgató. Az elnöki jelentés szerint a Karátsonyi alapítvány vitás karnatai az árvaházat illetik s a 4200 koronát kivevő összeg már legközelebb fog az árvaház céljaira kiutaltatni. Ugyiszint kilátás van arra nézve, hogy a Hertelendy-alap karnatai, melyek 1300 koronát tesznek ki, rövid időn belül az árvaház céljaira lesznek fordíthatók. A bizottság végül megbizta Szegfü Sándor

titkárt, hogy az árvaház történetét írja meg. Ezzel az ülés véget ért.

— **Főgimnáziumi diákok tanulmányutja.** A nagybecskereki főgimnázium, mint minden évben, az idén is rendez hasznos és tanulságos tanulmányutakat a diákok számára. A főgimnázium folyó tanévi tanulmányutja a jövő évi május hó 16—21-én lesz a „Délkeleti felföldre”, (Erdélybe). A tanulmányi kirándulás célja: Kolozsvár, Segesvár, a fehéregyházi csatater és honvédelmi emlékek, Brassó, a cenki ezredéves emlékek és a tömösi szoros megtekintése. Az utazás programja pedig a következő: Indulás május 16-án reggel 3 óra 33 p. Érkezés Kolozsvárra 8 óra 27 p. este. Május 17-én Kolozsvár megtekintése. Indulás Kolozsvárról május 18-án 6 óra 11 p. Érkezés Segesvárra 10 óra 55 p. Segesvár és a fehéregyházi csatater megtekintése. Indulás Segesvárról este 7 óra 25 p. Érkezés este 10 órakor Brassóba. Május hó 19-én Brassó megtekintése és kirándulás Czenkre. Május hó 20-án délelőtt kirándulás a tömösi szorosba. Május hó 20-án délután 2 óra 45 perc Brassóból indulás hazafelé. Érkezés Nagybecskerekre május hó 21-én 8 óra 5 p. este. A tanulmányut összesen 43 korona 30 fillérbe kerül, amelyben minden költség benne van.

— **Köszönet.** Özv. Mihálovics Istvánné 10 koronát, Menczer Lipót és neje újévi megváltás címén 4 koronát adományoztak az „Iskolagyermekbarát” egyletnek, amely adományért hálás köszönetet mond az egylet vezetőségének.

Menczer Lipót és neje újévi megváltás címén a Jótékony nőegyletnek 4 koronát, a „Melegedőnek” pedig 2 koronát adományozott.

— **Választás.** Öbessenyő közszénel üresedésbe jött irnoki állásra 4 pályázó jelentkezett, melyek közül T a b a k o v i c s Gusztávot választották meg egyhangulag.

— **Uj tűzjelzés Nagybecskereken.** A tűzoltó-parancsnokság intézkedésére a toronyban ezennel másképp fogják jelezni a tűz színhelyét. Eddig ugyanis úgy jelezték a tüzet, hogy a toronyór annyiszor kongatta meg a harangot, a hányadik kerületben a tűz volt s így például, ha Amerika városnegyedben ütött ki tűz, úgy kilenceszer kellett a harangot meghuzni, ami kissé sok volt. A parancsnokság most egyszerűsíteni akar ezen s e célból négy kerületre osztotta be a városot és pedig: A Gradnalicától jobbra a Bégág, beleszámitva a polgári iskolát is, az első kerület. A Gradnalicától balra a Bégág, tehát a Belváros környéke a második kerület. Az Écskai utcától balra a Bégág a harmadik, a jobbra eső rész pedig a negyedik kerület. Így tehát a toronyórnek ezután már csak a négy kerület szerint kell jeleznie a tüzet és pedig a közönség tájékoztatása végett háromszor egymásután.

— **Karácsonyi és újévi legalkalmasabb ajándékok,** ugyiszintén eredeti kínai teák, valódi angol jamaikai rum, droguák, kötszerek, likör és rumeszeneciák, optikai s fényképezési cikkek stb. kaphatók Melkuhn Dezső drogueriájában, az „Arany csillaghoz” Nagybecskerek. Telefon 95. sz.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A „kakas és gombostű asztaltársaság” filléres gyűjtéséből annyit gyűjtött, hogy 12 szegény gyermeket felruház. Az ünnepélyes felruházás, mint velünk közlik, folyó hó 24-én délután 2 órakor a Pest-szállodában levő „Iparos-körben” fog végbemenni, amire az asztaltársaság szívesen látja vendégül a város minden polgárát.

— **Tűzoltó-bal.** A nagybecskereki önkéntes tűzoltó egylet elhatározta, hogy évi február hó elsején a kaszinó összes termeiben tűzoltó-bált rendez.

Karácsonyi vásár! Eisenstädter S. és Társai divatáruházában Nagybecskereken.

Eladásra kerülnek

120 cm. felgyapjuszövet, métere K. 1-40
120 „ bordurszövet, aljakra, m. K. 2-10
Tiszta gyapjudelaineik, eddig métere K. 1-60
„ „ most „ K. 1-10
Ingzefirek, valódi angol, m. K. 1-10 és 1-20

Sima és mintázott selymek, továbbá maradékok minden oltokban mélyen leszállított áron.

Az occasió-kelmékből készséggel küldünk vidékre is mintákat.

Szövetek egy koronától feljebb.

(1042—10.9)

Gaston Rageot.

akaratan megveregetve a vállát, így szólott hozzá profétái tekintélylyel:

— Te is oda jutsz, mint a többiek, öcsém! ... Ez már a véredben van! ...

Es Zéphirin éppen ebben az esztendőben harmincadik évébe lépett; a bátyja korába. Augusztus hava volt; cséplés ideje. A munkában, verejtékben és ivásban töltött hosszú napok felizgatták az idegeket. Tanyáról-tanyára vándorolt a cséplőgép és mikor az akasztottak udvarházába ért, az összes szomszédok azt mondogatták:

— Szegény Zéphirin gyerek ... Most valószínűleg te rád kerül a sor, épen úgy, mint akkor a bátyádra!

A gép már reggeli öt órakor elkezdett fűtyölni, mozgásba jött és gyors tevékenységre sarkalta a körülötte foglalkozó husz férfit és nőt. Hordták hozzá s dobálták bele a zizegő kiveket, nyeltek a port. És Zéphirin jött-ment, felügyelt mindegre és hozzálátott a munkához maga is.

Az ebédnél, mely izletes volt, a Marchoise a hosszú asztal végén ülve kínálhatta vidáman a vendégeit. Mellette ült Béro, a szomszédja, ki átjött segíteni, mint ahogy Marchoisék is segítettek neki, udvariasságból és részben a csépléssel járó örömök élvezése végett.

Zéphirin is ott ült az asztalnál, de alig evett és rendkívül szótalan volt. Az ellentét a gondtalan anya és a gondolatokba merült fiú közt ilyen napon általában meglepte a lakmározókat. A fiatalok, a felgyürt inguju pajtások s a poros arcu lányok susogtak, jeleket adtak egymásnak és mondogatták, hogy az akasztott anya a helyett, hogy Béroval vihancol, sokkal jobban tenné, ha haladék nélkül kivágná a Victorin fáját, ha nem akarja, hogy még ma este ott lássa lógni rajta a másik fiát is.

Délután keményen dolgoztak, mert a gépet másnap már át kellett másnak adni. Az asztagok azonban csak nem akartak fogyni, bár szüntelenül zakatolt a gép, mignem végre sötét este megállott.

Siettek sorba rakni a tele zsákokat, befejezni a szalmaboglyákat, bezárni a csürt. Mikor minden rendben volt, vacsorához ültek.

A nagy szoba közepén egy nagy lámpa függött alá az asztal közepére. A leves pompás szagot terjesztve gözölgött a táliban és sárga almabor fényelt a palackokban. A háziasszony kitért magáért. Öröve, hogy a nagy nap ilyen szépen sikerült s a munkának vége, az asztal végén foglalt újra helyet Béroval most is az oldalán, míg a cséplők a hosszú asztal két oldalán sorakoztak tetszésük szerint. Verejték- és szalmaszag vegyült a leves illatába. Fáradtak, éhesek, szomjasak voltak. Hallgatagon költöttek el a vacsorát és hirtelen azt vették észre, hogy Zéphirin nincsen köztük.

— Zéphirin! ... kiáltotta a háziasszony. De Zéphirin nem felel és nem jelentkezik. A vendégek összenéznek.

— Mégis csak furcsa lenne! mondogatják. Mindnyájan felállanak s tele torokkal kiáltozzák a Zéphirin nevé, mi felriasztja az ebeket, hogy ordítsanak, a baromfiakat, hogy kodáljanak, gágogjanak, a szarvasmarhát, hogy böggjön.

Meggyujtanak egy istálló-lámpást és megindulnak valamennyien az asztaltok faja felé.

— Maguk bolondot tiznek én belőlem! ... mondja a háziasszony, ki megáll és egy tapodtat sem akar tovább menni, de viszik magukkal.

Hirtelen egy hang elől elkiáltja magát:

— Nagy isten, csakugyan ott függ!

A lámpás világánál, a tölgyfa alatt, egy árny himbálózik. A lábak és karok libegnek, a fej félre hanyatlik.

— Fiam! ordítja az anya s örülten rohan a holttesthez, tapoztatja, ölelgeti, majd a fa körül sereglött cséplőkhöz fordul:

— Ezt ti vertétek a fejébe, üvöltötte. Ti gyilkosok! Különbem nem követte volna a többiek példáját, hiszen ő nem volt Marchois!

Majd a Béro karjaiba vetette magát:

— Béro! Béro! hebegte, a te fiad akasztotta fel magát!

TÁVIRATOK

A bankkérdés.

A bankbizottság ülése.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bankkérdés előkészítésére kiküldött bizottság, mint az már előre jelezve volt, ma délelőtt 11 órakor tartotta ülését. A legutóbbi napok eseményei és a bankkérdésnek előterbe nyomulása folytán a bizottság mai ülése elé különösebb érdeklődéssel tekintettek, bár biztos volt, hogy érdemleges döntést a bizottság mai ülésén sem hoz. Azonban, ha döntést nem is, de bizonyos nyilatkozatokat vártak, amelyekből a politikusok némi tájékozást reméltek. De ez a remény sem valósult meg, mert a bizottság csak legközelebbi üléséről határozott s a felszólalások csak e körül forogtak.

Az ülésen Batthyány Tivadar gróf elnökölt s a kormány részéről megjelent Wekerle Sándor miniszterelnök és Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter.

Az ülés megnyitása után Batthyány Tivadar gróf elnöki előterjesztései során jelenti, hogy Bozóky Árpád a képviselőházban határozati javaslatot nyújtott be a bankkérdés ügyében, amelyet a bizottsághoz utaltak. Jelenti továbbá, hogy Vrbanics horvát szakértő írásban beterjesztette szakértői véleményét.

Holló Lajos hangoztatja a bankkérdés megoldásának sürgős szükségét s azért javasolja, hogy a bizottság január második felében okvetlenül tartson érdemleges ülést.

Széll Kálmán ellenzi Holló javaslatát s kifejti, hogy a döntés időnek előtte való erőszakolása könnyelmű volna s azért javasolja, hogy a bankbizottság csak február második felében tartson érdemleges ülést.

Holló Lajos fenntartja indítványát s Teleky Arvéd gróf és Horváth Ferenc szintén Holló javaslatát mellett vannak.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy nincsen kifogása Holló indítványa ellen, ha a kormány addig e kérdésben megállapodásra tud jutni. Lehetősége azonban, hogy a kormány addig mégsem lenne abban a helyzetben, hogy a bankkérdésben döntő állást foglaljon el, azért kívánatosnak tartja, hogy a bizottság mondja ki, hogy amennyiben a január végén tartandó ülés idejéig a kormány nem foglalhatja el döntő álláspontot, az érdemleges ülést februárra elhalasztja.

Széll Kálmán hozzájárul a miniszterelnök indítványához, mire a bizottság kimondja, hogy legközelebbi érdemleges ülését január végére, a miniszterelnök javaslatának figyelembevételével kitüzi.

Ezzel az ülés véget ért.

Az osztrák-magyar bank.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökből jelentik, a kormány az osztrák-magyar bankkal a tárgyalásokat újév után indítja meg.

Bécsi jelentés szerint az osztrák-magyar bank a bank-szabadalom megújítását kérő kérvényében újabb előnyök biztosítására tesz ígéretet, amelyek egy a paritás szempontjából, mint közjogi tekintetben kielégítőek lehetnek s alapjául szolgálhatnak a bankkérdésnek a mai viszonyok között leghelyesebb megoldására.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 1 órakor formális ülést tartott, amelyen tudomásul vették a főrendiház üzenetét az ott letárgyalt törvényjavaslatokról. Az ülés végén Nagy György sürgős interpellációt intézett a miniszterelnökhöz a katonai kérdések, illetőleg katonai sérelmek dolgában.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután fél 3 órakor Bécsbe utazott, ahol a király holnap külön kihallgatáson fogadja.

A kormány újévi nyilatkozatai.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a kormány újévi nyilatkozataitól nem sokat várhatni. A nyilatkozatok csak általánosságban fognak mozogni, mert a helyzet újévig előreláthatólag nem jut fordulópontra.

Magyar nyelv az iskolákban.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki az összes tanfelügyelőségekhez, tanügyi hatóságokhoz, iskolafenntartókhoz és közgazgatási bizottságokhoz, amelyben életbe lépteti a magyar nyelv kötelező oktatását az összes iskolákban.

Az autonóm vámtarifa.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a Montenegróból érkező összes áruk további rendelkezésig az autonóm vámtarifa általános tételei szerint kezelendők.

A katonai kérdések.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jól értesült körökben megerősítésre talál az a hír, hogy a katonai kiegyezések alkalmával a magyar nyelvnek a hadseregben való kiterjesztését keresztül fogják vinni és pedig olyképpen, hogy magyar ezredeknél a szükséghez képest a legénységgel való érintkezés, a tanítási nyelv, a rapport s bizonyos mértékig maga a szolgálati nyelv is magyar lesz. A magyar nyelv tehát ezután nem pusztán csak ezrednyelv lesz, hanem amennyire a gyakorlati élet kívánja, bizonyos mértékben mint szolgálati nyelv is fog szerepelni, ami nagy különbség. Minthogy Apponyi törvényjavaslatát a magyar nyelvet mindinkább terjeszteni fogja s a jövő generációnál már esetleg ott fogunk tartani, hogy a magyar nyelv tudása általános lesz, még a nemzetiségek között is. A magyar nyelv a hadseregben is mind nagyobb és nagyobb tért fog hódítani s az Apponyi-féle javaslat egyik konzekvenciája, hogy a magyar ezredeknél a magyar nyelv, amennyiben a tiszteknek a legénységgel való érintkezéséről van szó, mind nagyobb és nagyobb használatot nyerhet. Természetesen sok függ attól, vajjon az Apponyi-féle javaslat tényleg meg fog-e felelni a várakozásoknak s kérdés még az is, vajjon az új választásoknál a nemzetiségek nem fognak-e annyira megerősödni, hogy az új iskolareform által várt hatás ennek következtében részben elmarad.

A balkáni események.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a király és a kormány megegyezett abban, hogy György szerb trónörökösét hosszabb ideig tartó külföldi utra küldik.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentés szerint Iswolszky külügyminiszter a Duma legközelebbi ülésén ismertetni fogja a Magyarországgal és Ausztriával folytatott tárgyalásokat és tisztázni fogja magát az alól a vád alól, hogy ő már előzetesen értesült volna Bosznia és Herzegovina annexiójáról.

Budapest, dec. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Törökország és monarchiánk közt az érdemleges tárgyalásokat még e héten megkezdik. A Törökországnak adandó kárpótlási összeg nagyságáról szóló híreket megcáfolják.

— **Szilveszter-estély Törökbecsén.** A törökbecsei izraelita jótékony nőegylet december hó 31-én este az ottani Royal-szálloda termében Szilveszter-estélyt rendez, amelyen két egyfelvonásos darabot adnak elő. Az estélyen közreműködnek: Bokor Ármin, Luxeder Rózsika, Hölzer Gizi, dr. Kanitz Dezső, Ungar Mihály, Soós Károly, Ohler Károlyné, László B. Jenő, Rankovics István.

— **A legrövidebb nappal és a leghosszabb éjjel.** Az éjszaka barátjai az elmúlt éjjel elemükben érezhették magukat. Az éjjel volt ugyanis a leghosszabb éjszaka, amikor több mint tizenhat órát rejtőzhettek a sötétben azok, akik rejtőzködni szeretnek. Viszont a nappal tegnap volt a legrövidebb s a nappal is ugyancsak homályos volt, mert még reggel 9 órakor is lámpavilág mellett kellett dolgozni s délután három órában megint csak lámpavilággal kellett pótolni a nappali világosságot. A leghosszabb éjszaka és a legrövidebb nappal egyuttal a hivatalos tél kezdetét is jelenti. A kalendárium szerint ugyanis a tél ma reggel 6 óra 58 perckor kezdődött, amikor a nap a bak jegyébe lép. A nap ma reggel 8 óra 2 perckor kelt s délután 3 óra 55 perckor már nyugovóra tért, így tehát a nappal mindössze 7 óra 53 perc hosszú, viszont az éjszaka 16 óra 7 percig tartott. Holnaptól kezdve azután január elsejéig mindennap egy-két perccel hosszabbodnak a napok, januártól kezdve pedig rohamosabban nő a nappali világosság s egyre gyorsabban megyünk a tavaszi verőfény és ragyogás felé, amelyre az idei tél piszkos homályos szürkése után kétszeresen vágyakozunk.

— **Halálos gyerekszerelem.** A gyerekszerelem két véres históriájáról kapunk egyszerre hírt. Mindegyik esetben 15—16 éves fiúk szerepelnek szomorú szerelmi kósókként s mindegyik eset vérrrel és halállal végződött. Az egyik história Melenczén történt, ahol Lovakov Milán 16 éves fiú és Maletin Iliá hasonlókorú síheder legény egy leány miatt összeveszték még e hó elején s a vége az lett, hogy Lovakov Maletint fejbe ütötte, úgy hogy a koponyája megrepedt. Maletint behozták a nagybecskereki kórházba s itt ápolták, de nem lehetett rajt segíteni és tegnap belehalt sebébe.

A másik szerelmi tragédia színhelye Óbessenyő. Itt tegnapelőtt fiatal legények és leányok a fonóban mulattak. Ott volt a legények közt Augusztinov Sebő 16 éves fiú is a kedvesével, egy csinos hasonlókorú leánnyal. A leányra szemet vetett Lazarov Mátyás 15 éves fiú s hevesen udvarolni kezdett neki, de Augusztinov elzavarta mellőle. Lazarov erre bosszút esküdött Augusztinov ellen s mikor ez kedvesével hazament, többedmagával megtámadta s el akarta ragadni a leányt. Augusztinov erősen védte magát és a leányt s a dolog azzal végződött, hogy Augusztinov úgy ütötte fejbe Lazarovot, hogy ez menten holtan esett össze. A gyilkos suhanc erre önként jelentkezett a csendőrségnél, amely azután letartóztatta.

— **Hamis ezüstpénz.** Pancsováról írják: Beglerovics Ethem banjalukai lakos, ki dr. Alexics Vladimír szanatóriumában töltött hosszabb időt, november 26-án Zimonyba készült. A hajóállomáson jegyet akart váltani s evégből ezüstpénzt adott át egy embernek. A pénz hamis léven, jegyet nem kaphatott rajta. A hamis pénz a csendőrök kezébe került, akik azonban a hamis bétől már nem kérdezhették meg, hogy honnan szerezte azt, mert időközben Pancsováról végképpen elutazott.

Legcélszerűbb **karácsonyi**

ajándékok választhatók

KOVÁCS GEDEON UTÓDA

FRANK LAJOS

férfi- női- és gyermekruháruházában.

Tulhalmozott nagy raktár miatt
meglepő olcsón lehet vásárolni

férfi- és gyermeköltönyöket, télikabát,
mikádó és városi bundákat.
Továbbá női- és leánypaletot, boá
és muffokat óriási nagy választékban.

Külön mértékostály,
hölgyek részére is dus szövetválasztékkal.

Határidő-tizlet.

Budapest, dec. 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	24.56—
Buza (októberre)	21.66—
Rozs (áprilisra)	20.04—
Rozs (októberre 1909.)	18.08—
Zab (áprilisra 1909.)	16.82—
Tengeri (áprilisra)	14.40—

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Az Emulsió vanárkészségi SCOTT-féle módszer védjegyet — a hátsó — kérjük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész földkerekségén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió-t,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.
830g—7.4

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszteléről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára. (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelére: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Hirdetmény.

Torontálszécsány község tulajdonát képező és Béka község határában fekvő mintegy 100 hold

szarvasmarha legelő

1, esetleg 3 évre 1909. évi január 1-től bérbé adandó.

Bérelni szándékozók a községnél bármikor jelentkezhetnek.

Torontálszécsány, 1908. évi dec. 21.

1131—2.1

Községi elöljáróság.

430. ip. 22870/1908. sz.

1130—1.1

Hirdetmény.

Az 1884: XVII. t.-c. és az 52211/885. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében Nagybecskerek r. t. város területén lakó kereskedők és iparosok által az 1909. évre a nagybecskereki városi tanács és a nagybecskereki járási főszolgabíró, mint elsőfokú iparhatóságok mellé 20—20, összesen 40 iparhatósági megbízottnak leendő megválasztása céljából választási határidőül f. évi dec. 27-ik napjának d. e. 2 órája a volt kir. törvényszéki épület esküdtzéki termébe tüzetett ki, melyre a helybeli kereskedők és iparosok meghívottnak.

A választási eljárás fogantatásával Mattanovich György vár. I. jegyző bízott meg.

Kelt Nagybecskereken, a vár. tanács, mint elsőfokú iparhatóságnak 1908. évi december hó 14-én tartott ülésében.

Polgármester hiv. távol:

Strosz Béla.
városi főjegyző.

5 hetes malac

kilója 1 kor. 60 fill.

Kapható: 1129—2.2

Annau Jánosnál

Telefon 48.

gőzmalom.

Telefon 48.

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

766—x.54

Karácsonyi ünnepek előtt alkalmat nyujtok

a tisztelt közönségnek, hogy ajándékol selymet, szöveteket, delainet, vásznakat, kanavászt, creton, barchettet és kendőket nálam

a legolcsóbb áron beszerezhesse.

WOGH MIHÁLY Gabona-tér.

1075—10.8

Ma, kedden, f. hó 22-én este

a „Rózsa“ kávéházban

NAGY

TOMBOLA-ESTÉLY.

Kezdeté 10 órakor.

(1100—x.9)

ÚJ BOR

literje 30 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

1127—x.59

A legolcsóbb, legszebb
és legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok

kaphatók

Almásy és Szepessy

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében

Nagybecskereken, Hunyadi-(fő)-utca.

1007—x.23